

Başvuru Numarası	: 2022/1232
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 26.12.2023/36
Karar Numarası	: 2023/1105
Başvuran	: M. Y.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: Bandırma 1 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın infaz ve koruma memurunun hakaretine maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran özetle;

a. 26/07/2022 tarihinde hastaneye götürüldüğü sırada bulunduğu ceza infaz kurumunda görevli İnfaz ve Koruma Memuru D. M.'nin kendisine yönelik “Devlet böyle adamlara ekmek veriyor, ben olsam su vermem.” şeklinde bir ifade kullanarak hakaret ettiğini, söz konusu şahsın daha önce de kendisine hakaret ve iftiralarda bulunduğunu, psikolojik olarak kendisini bezdirmeye çalıştığını, iddia etmektedir.

3. Bandırma 1 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz KurumuMüdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın iddiası üzerine İnfaz ve Koruma Memuru D. M. hakkında idari soruşturma başlattıklarını, soruşturma kapsamında 03/08/2022 tarihinde personelin ifadesinin alındığını ancak soruşturmanın devam ettiğini belirtmiştir.

4. Muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve kendisinden yazılı görüşü talep edilmiş ancak başvuran herhangi bir görüş sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Karar türleri” başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme

kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: “Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” hükmünü içermektedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (i) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir.

11. Başvuranın iddiası, infaz ve koruma memurunun hakaret ve baskılarına maruz kaldığına ilişkindir.

12. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/09, 28.09.2015, para. 86). Ayrıca muamelenin ardındaki saik ve amaç dikkate alınmalıdır. Muamelenin heyecanın yükseldiği ve duygu yoğunluğunun olduğu bir anda meydana gelip gelmediği de göz önünde bulundurulmalıdır (AYM, *Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17.07.2014, para. 80, 81).

13. Kötü muameleyle maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini de belirtmek gerekir (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12.12.2018, para. 45). Başvurucunun kötü muamele gördüğüne ilişkin anlatımları soyut iddiaları değil, somut fiillerin tasvirini içermelidir.

14. Yaşama hakkının ihlali iddiasında olduğu gibi işkence ve kötü muamele iddiaları konusunda da AİHM, “makul şüphe bulunmaması” ya da “bütün makul kuşkunun ötesinde” şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak AİHM, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelere bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, *İrlanda v. Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18.01.1978, para. 161).

15. Somut olayda yapılan incelemede, başvuran, D. M. isimli infaz ve koruma memurunun kendisini hastaneye götürürken “devlet böyle adamlara ekmek veriyor, ben olsam su vermem.” dediğini iddia ederek 27/07/2022 tarihinde Bandırma Kaymakamlığına şikâyette bulunduğu, bunun üzerine muhatap kurumun, başvuranın yaşandığını iddia ettiği olayla ilgili olarak personel hakkında bir disiplin soruşturması başlattığı; soruşturma kapsamında adı geçen infaz ve koruma memurunun ifadesinin alındığı ve personelin ifadesinde, kendisine isnat edilen iddiayı reddederek, söz konusu iddianın iftira olduğunu, mevzuat çerçevesinde

görevini yerine getirdiğini belirttiği tespit edilmiştir.

16. Başvuranın iddiaları ile söz konusu infaz ve koruma memurunun ifadesi birlikte değerlendirildiğinde, başvuranın şikâyetine konu iddianın doğruluğunu ispatlayacak herhangi bir görgü tanığının olmaması ve ayrıca iddiasının ispatına yönelik elverişli bir delilin bulunmamasından dolayı kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

26/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alısan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye